

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga
razvoja i fondova Europske unije

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj

POSTUPNIK ZA TRANSPORT I PREMJEŠTAJ PACIJENATA UNUTAR DNEVNIH BOLNICA KBCSM-A

SVRHA

Postupak za transport i premještaj pacijenata unutar Dnevnih bolnica namijenjen je davanju specifičnih uputa za svo osoblje uključeno u Transporte i premještaje pacijenata između organizacijskih jedinica unutar Kliničkog bolničkog centra Sestre milosrdnice (u daljnjem tekstu: KBCSM).

U svrhu ovog postupka:

zdravstveno osoblje - odnosi se na liječnike, medicinske sestre/tehničare, fizioterapeute i dr.
svo osoblje - odnosi se na zdravstveno osoblje, njegovatelje, nosače i ostalo nemedicinsko osoblje koje sudjeluje u transportu i premještaju pacijenata

PODRUČJE PRIMJENE

Sve Dnevne bolnice KBCSM-a,

ODGOVORNOSTI I OVLASTI

Predstojnici Klinika/Zavoda

- odgovorni su za implementaciju i nadziranje ovog postupka

Voditelji organizacijskih jedinica, Službe za čišćenje i druge pomoćne poslove, Službe za zdravstvenu njegu, Ureda za kvalitetu

- osiguravaju da je svo osoblje obučeno u tehnikama rukovanja pacijentima relevantnima za njihov posao i da se isto procjenjuje
- osiguravaju da je svo osoblje upoznato s ovim postupnikom i imaju pristup istom
- kontroliraju da se svo osoblje pridržava svoje uloge i odgovornosti kako je navedeno u ovom postupniku

Zdravstveno osoblje

Uloga zdravstvenog osoblja prilikom bolničkog transporta i premještaja je procijeniti sigurnost i potrebe pacijenta koji se smatra klinički zahtjevnim u trenutku transporta i osigurati pratnju zdravstvenog osoblja ako je potrebno.

Preporuka je da procjenu učini liječnik ili kompetentna medicinska sestra.

Prilikom procjene pacijentovog stanja uzima se u obzir:

- opće stanje
- perioperativno stanje
- postoperativni oporavak
- terapija kisikom
- postojanje intravenoznih infuzija/drenaža

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj

- oprema za nadzor na licu mjesta
- uznemirenost
- osobni sigurnosni rizik za osoblje/pacijenta
- (funkcionalna) pokretljivost pacijenta

Liječnik mora procijeniti eventualnu kontraindikaciju premještaja i transporta teških pacijenata.

Ako se transport smatra neophodnim, pacijenti moraju biti u pratnji odgovarajuće obučenog osoblja.

Zdravstveno osoblje mora osigurati:

- da je pacijent upoznat sa svrhom i odredištem transporta
- da pacijent nosi identifikacijsku narukvicu
- da je organizacijska jedinica u koju se pacijent transportira pisano ili usmeno obaviještena da je pacijent u postupku transporta
- da nosač/član osoblja zna kamo pacijent mora ići
- da se u slučaju potrebe prati stanje pacijenta tijekom transporta
- ako se stanje pacijenta pogorša tijekom transporta, potrebno je žurno obavijestiti dostupno medicinsko osoblje
- u slučaju procjene da se radi o klinički zahtjevnom pacijentu, odjel na koji se premješta pacijent mora biti unaprijed upoznat s medicinskim stanjem pacijenta (premještajna lista)¹

Zdravstveno osoblje kod premještaja i transporta pacijenta na drugi odjel ili u drugu ustanovu mora osigurati da su pacijent te relevantna medicinska dokumentacija i osobne stvari spremni za premještaj. Pri tome zdravstveno osoblje organizacijske jedinice koja traži zahtjev za premještaj pacijenta mora priložiti minimalno sljedeće informacije (uz ostale podatke koje se nalaze na premještanoj listi):

- ime pacijenta
- otkud se pacijent premješta
- kamo se pacijent premješta
- pokretljivost pacijenta
- informacije u vezi s privatnošću, dostojanstvom i jednakošću razmatranja, kao što su: spol, kulturna razmatranja, potrebe komunikacije i jezičnog prevođenja
- potreban način prijevoza (krevet, kolica, invalidska kolica)
- sve druge relevantne informacije (prilozi za intravenoznu infuziju, boce kisika, težina pacijenta, rizik za sigurnost osoblja)

Pomoćno osoblje koje sudjeluje u transportu pacijenta (nosači)

Ovisno o području/lokaciji, **nosači** dostupni za pomoć u kretanju ili premještanju moraju biti obaviješteni o sposobnostima i zahtjevima pacijenta te svim dodatnim potrebama prije premještaja. U težim i zahtjevnijim slučajevima transport mora voditi i koordinirati zdravstveno osoblje.

U slučaju ležećeg prebacivanja pacijenta između kreveta i kolica/drugog kreveta mora se slijediti sigurna praksa:

- minimalno 3 ili 4 djelatnika, uključujući zdravstvene i/ili nezdravstvene struke, moraju izvršiti prebacivanje
- prijenos će voditi i koordinirati član kliničkog osoblja
- kočnice moraju biti aktivirane na krevetu/kolicima
- nosači ne smiju poduzimati ovaj prijenos bez pomoći

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga
razvoja i fondova Europske unije

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj

- u slučajevima za koje zdravstveno osoblje procjeni da je potrebno, može se koristiti pomoć naprave/podizača za prebacivanje pacijenta

Osoblje ima pravo odbiti izvršiti transport/premještaj ako nema opreme ili ako odgovarajuća pomoć nije dostupna. U tom slučaju će osoblje morati obavijestiti zaduženu, odgovornu osobu i sebi nadređenoga kako bi komunikacija bila jasna i otvorena, osiguravajući da se svi problemi rješavaju brzo i učinkovito. Pacijent mora biti obaviješten o svakom kašnjenju.

Za pokretne pacijente koji se mogu samostalno i bez pomoći osoblja premjestiti/prebaciti u invalidska kolica, nosači mogu individualno doći po njih i transportirati ih. Medicinsko osoblje i dalje bi trebalo biti dostupno kako bi se potvrdio identitet pacijenta i osiguralo da je pacijent suglasan i spreman za transport. Dostojanstvo pacijenta mora uvijek biti prioritet.

Osoblje koje može premještati/transportirati pacijente

Zadatak svog osoblja je osigurati da oprema koja se koristi u transportu (npr., invalidska kolica, kreveti, kolica i oprema za ručno korištenje) bude upotrebljiva i prikladna za obavljanje premještaja bez rizika za pacijenta, njih samih ili bilo kojeg drugog člana osoblja, pacijenata ili posjetitelja dok su u transportu.

Svo osoblje mora biti osposobljeno za transport, što uključuje i *odgovarajuću sposobnost za verbalnu i neverbalnu komunikaciju i osjetljivost na jednakost i raznolikost kao integralni dio osiguravanja dostojanstva i poštovanja*.

Svo osoblje mora osigurati sljedeće:

- provjeru identifikacije pacijenta
- pacijent se ne premješta s odjela bez obavještanja odjela ili odjelnog osoblja
- mora se znati predviđeno odredište pacijenta, a ako postoji nedoumica ili sumnja kamo se pacijent premješta, potrebno je to provjeriti s odgovarajućim članom zdravstvenog osoblja
- odjeća /posteljina je uvučena kako bi se izbjegao rizik od zapinjanja u kotače
- pacijenti i osoblje nose odgovarajuću odjeću za premještaj kada se isti odvija izvan zgrade odjela
- pacijent je u potpunosti informiran o procesu premještaja, osoblju koje ga premješta i mjestu na koje se premješta
- pacijenta se ne požuruje ako nije spreman
- kočnice se koriste kada krevet/kolica/prijenos/invalidska kolica nisu u pokretu

NAČINI TRANSPORTA/PREMJEŠTAJA

Samostalni pacijenti mogu hodati do/između odjela. Liječnik i/ili kompetentna medicinska sestra su odgovorni za procjenu treba li pacijentu pratnja.

Korištenje invalidskih kolica za prijevoz

Pacijente koji se kreću u invalidskim kolicima najčešće će u istima transportirati nosači, no zdravstveno osoblje također može u slučaju potrebe transportirati pacijente u invalidskim kolicima.

Prilikom odabira/korištenja invalidskih kolica za prijevoz pacijenata, osoblje mora osigurati sljedeće:

- da su nasloni za ruke sigurni i neoštećeni
- da oslonci za noge postoje, da su sigurni, da klize po potrebi i da su neoštećeni
- da su kočnice u ispravno
- da je tkanina sjedala neoštećena i čista
- da tamo gdje su potrebni oslonci za noge, držač cilindra ili stupovi za infuziju, bude provjereno jesu li sigurno pričvršćeni prije prijevoza/prijenosa
- da gume nisu prazne ili probušene

- da stolica ima odgovarajuće sigurno radno opterećenje za težinu pacijenta i da je odgovarajuće veličine
- da se traži pomoć ukoliko se smatra da je jednoj osobi teško samostalno izvršiti transport/upravljati invalidskim kolicima
- u slučaju neispravnosti invalidskih kolica, obavijestiti ovlaštenu osobu organizacijske jedinice

Invalidska kolica su dizajnirana za guranje na način da osoblje i pacijent mogu vidjeti smjer u kojem idu te na način da osoblje može najbolje iskoristiti svoje tijelo/ruke tijekom ove aktivnosti.

Pacijenti u invalidskim kolicima ne bi se trebali vući unatrag, osim ako je to lakše u specifičnim situacijama (prilikom otvaranja vrata, prelaska preko pragova ili rubnjaka i sl.).

Osoblje mora osigurati da su svako uvijanje ili potezi rukama na najnižoj mogućoj razini.

Oslonac za noge ili bilo koji drugi dio invalidskih kolica ne smije se koristiti za otvaranje vrata.

Korištenje kreveta/kolica

Krevet/kolica moraju biti ispravni i prikladni za prijenos. Ne smiju se koristiti kreveti ili kolica koji se ne pomiču ili se teško pomiču – isti moraju biti označeni i prijavljeni kao neispravni kako bi odgovorna osoba bila obaviještena i kako bi mogla osigurati poduzimanje odgovarajućih radnji. Svi pacijenti prebačeni između odjela krevetom moraju prilikom transporta imati minimalno 2 člana osoblja kako bi transport bio olakšan.

Kod premještanja pacijenta s predvidivim rizicima (ako je pacijent veće tjelesne mase, težeg kliničkog statusa ili postoji problem za osobnu sigurnost osoblja, pacijenata ili okoliša), potrebno je povećati broj na 3 ili 4 člana osoblja.

- kočnice moraju biti u slobodnom položaju
- krevet/kolica bit će podignuti kako bi se osiguralo da i član osoblja i nosač guraju i vuku na udobnoj visini
- uzglavlje/podnožje mora biti pričvršćeno na krevet prije prijenosa na mjesto kako je to preporučio proizvođač
- potrebno je provjeriti jesu li kablovi kreveta i madraca isključeni i jesu li ograde za krevet podignute prije pomicanja
- u klinički težih pacijenata član kliničkog osoblja mora pratiti zdravstveno stanje pacijenta tijekom transporta
- kada se približava krilnim vratima koja nemaju držače, član osoblja će otvoriti vrata i osigurati da vrata ostanu otvorena za kretanje kreveta ili kolica
- kontinuirano je potrebno informirati pacijenta o procesu transporta
- po dolasku na odjel obavještava se člana osoblja da je pacijent stigao, pritisnu se kočnice i ponovno se krevet spaja na napajanje

Potrebno je osigurati da se sva medicinska dokumentacija predaje zaduženoj/odgovornoj osobi i na odgovarajuće mjesto.

POSEBNE SMJERNICE ZA MEDICINSKE SESTRE I OSTALO NEZDRAVSTVENO OSOBLJE

Posebne smjernice za medicinske sestre/tehničare/inženjere radiologije opisane su i u internim protokolima.^{ii,iii}

Posebne smjernice za nosače koji transportiraju pacijente bez člana kliničkog osoblja (Prijevozi na kolicima)

Europska unija
Zajedno do fondova EU

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga
razvoja i fondova Europske unije

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj

Prilikom prijevoza pacijenta, nosači uvijek moraju slijediti upute:

- obavijestiti odgovornu osobu da se pacijent preuzima
- utvrditi od odgovorne osobe kategoriju mobilnosti pacijenta
- ako je pacijentu potrebna pomoć pri kretanju i rukovanju, potrebno je osigurati da su članovi kliničkog osoblja prisutni i da kliničko osoblje preuzima vodstvo
- predstaviti se pacijentu, govoreći mu svoje ime i svoju ulogu, osigurati da se s pacijentom razgovara licem u lice, a ako nema mogućnosti komuniciranja s pacijentom, zatražiti podršku kliničkog osoblja
- pitati pacijenta ima li osobne potrebe (npr., odlazak na toalet), a ako je potrebno, osigurati da član kliničkog osoblja pomaže pacijentu
- osigurati da odjeća i bilo koja posteljina koja može pratiti pacijenta nije olabavljena i izložena riziku da se uhvati za kotače (zatražiti od kliničkog osoblja da riješi navedeno prije premještaja, ako je potrebno)
- pitati je li pacijentu potrebna deka prije napuštanja odjela i zatražiti je od člana osoblja (to je osobito važno ako je potrebno izlaziti izvan zgrade)
- potrebna je odgovarajuća odjeća za premještaj izvan zgrada
- informirati pacijenta o procesu transporta kako bi mu se pomoglo u orijentaciji
- po dolasku na odjel treba obavijestiti člana osoblja da je pacijent stigao, upotrijebiti kočnice, provjeriti još jednom je li zaduženom osoblju predana sva potrebna medicinska dokumentacija

POSEBNE SMJERNICE ZA NOSAČE KOJI TRANSPORTIRAJU PREMINULE PACIJENTE

S preminulim pacijentima potrebno je postupati dostojanstveno i s poštovanjem. Prilikom premještaja/prijenosa preminulog pacijenta iz kreveta ili kolica u mrtvačnicu, svo osoblje mora slijediti propisane smjernice za prijevoz navedene u RU^{iv} - Postupanje s umrlom osobom u KBC-u Sestre milosrdnice.

POSEBNE SMJERNICE ZA NOSAČE KOJI TRANSPORTIRAJU KLINIČKI TEŽE PACIJENTE

Uvijek se prema pacijentu treba odnositi dostojanstveno i s poštovanjem.

Osigurati da korištena oprema ima odgovarajuće sigurno radno opterećenje i da je prikladne veličine kako bi se povećala udobnost pacijenta.

Ukoliko je moguće, planirati rutu i izbjegavati bilo kakve padine, uska vrata ili druga područja potencijalne opasnosti.

Provjeriti je raspoloživ odgovarajući broj osoblja koje će pomagati u premještaju, ukoliko je potrebno.

OSOBNA SIGURNOST TIJEKOM PREMJEŠTAJA/TRANSPORTA

Procjena rizika mora se provesti ako postoji opasnost od nasilja i agresije prema osoblju. Procjenu provodi vodeća medicinska sestra ustrojstvene jedinice.

OPREMA

Kreveti/kolica

U slučaju neispravnosti opreme pri pokušaju transporta pacijenta, nadležni član osoblja mora biti obaviješten te se poduzimaju potrebne mjere. Neispravan krevet ili kolica moraju se odmah ukloniti iz uporabe te poduzeti korake za popravak.

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo regionalnoga
razvoja i fondova Europske unije

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
zdravstva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj

Invalidska kolica

Ako invalidska kolica ili prijenosna stolica ne funkcioniraju, odnosno imaju neispravne kočnice, gume su ravne ili probušene, kotači se „lijepu“ na podlogu, teško je njima upravljati i sl., potrebno je da se iste uklone iz upotrebe te na odgovarajući način označe i prijave na pregled i popravak.

KONTROLA INFEKCIJA

Čišćenje kreveta i kolica odgovornost je odjela s kojeg se transportira pacijent. Invalidska kolica moraju se očistiti nakon upotrebe od strane pacijenata. Ovo je odgovornost člana osoblja koji je upravo koristio stolicu za transportne svrhe i mora se obaviti prije nego što se kolica vrate u prostor u kojemu su inače odložena.

VANJSKI UTJECAJI

Ako se pacijenti premještaju unutar kruga bolnice, svaki odjel mora osigurati odgovarajuće procjene rizika i sigurnosne mjere, razmotriti najkraći i najsigurniji put, uzimajući u obzir neravne površine, nagibe i promet te vremenske uvjete. Sigurnost pacijenata i osoblja je najvažnija.

Podne površine (padine/nagibi/neravne površine)

Transport pacijenata invalidskim kolicima/krevetom preko mekih ili neravnih površina ili svladavanje nagiba ili rampi zahtijeva više snage.

Zaposlenici bi u takvim situacijama trebali zatražiti pomoć drugog djelatnika kad god je to potrebno.

VEZE S DRUGIM DOKUMENTIMA

ⁱ Premještajna lista

ⁱⁱ Protokol prijevoza pacijenata na dijagnostičko/terapijske zahvate

ⁱⁱⁱ RU za medicinske sestre njegovatelje: Prijevoz pacijenata i prelazak u ležeća ili sjedeća kolica

^{iv} SOP- Postupanje s umrlom osobom u KBC-u Sestre milosrdnice

5 SOP - Postupak za transport i premještaj pacijenata unutar bolničkih odjela